

Vergaderjaar 2025-2026

36 731

Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ter implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1069 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ('strategische rechtszaken tegen publieke participatie')

Nr. 11

AMENDEMENT VAN HET LID ABDI
Ontvangen 29 juni 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Voor artikel I, onderdeel A, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

0A

Aan artikel 6 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel i door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

j. een vordering tot vergoeding van schade en kosten geleden door een in Nederland wonende natuurlijke persoon of gevestigde rechtspersoon als gevolg van een vordering die door een buiten de Europese Unie wonende of gevestigde eiser bij een rechter in een land buiten de Europese Unie is ingesteld wegens diens betrokkenheid bij publieke participatie, indien daarbij misbruik van procesrecht als bedoeld in de Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ('strategische rechtszaken tegen publieke participatie') wordt gemaakt.

Toelichting

In tegenstelling tot hetgeen in de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2024/25, 36731, nr. 3, p. 16-17) wordt gesteld, volstaat de huidige bevoegdheidsgrond in artikel 6, sub e, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) ("indien het schadebrengende feit zich in Nederland heeft voorgedaan of zich kan voordoen") niet om te voldoen aan de waarborg in artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") (de Richtlijn). Artikel 6, sub e, Rv heeft zowel betrekking op de plaats waar de schadeveroorzakende gebeurtenis zich heeft voorgedaan als op de plaats waar de directe schade is ingetreden. Uit de rechtspraak blijkt dat de woonplaats van de benadeelde op zichzelf niet voldoende is voor de bevoegdheid van de Nederlandse

rechter op grond van de plaats waar de directe schade is ingetreden, en dat sprake moet zijn van bijkomende omstandigheden.¹ In de memorie van toelichting wordt echter gesteld dat het voor de hand ligt dat de immateriële schade die het SLAPP-doelwit lijdt direct intreedt in diens woonplaats in Nederland.² De memorie van toelichting erkent wel dat voor zuiver financiële schade bijkomende omstandigheden vereist zijn naast de plaats van de bankrekening in de woonplaats van de benadeelde. Volgens de memorie van toelichting kunnen dergelijke omstandigheden bijvoorbeeld zijn dat de deelname aan het publieke debat vanuit de woonplaats van het SLAPP-doelwit heeft plaatsgevonden, of dat het SLAPP-doelwit nooit fysiek aanwezig is geweest in het land waar de SLAPP-procedure aanhangig is gemaakt.³

Het vereiste dat voor de bevoegdheid van de Nederlandse rechter sprake moet zijn van bijkomende omstandigheden, naast de woonplaats of plaats van vestiging van het SLAPP-doelwit in Nederland, volgt echter niet uit artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn.⁴ Een dergelijk vereiste kan ertoe leiden dat SLAPP-doelwitten geen effectieve toegang tot de Nederlandse rechter hebben en ondermijnt daarmee de door de richtlijn beoogde bescherming. In lijn met recente Nederlandse rechtspraak dient geconcludeerd te worden dat de MvT ten onrechte stelt dat artikel 17 lid 1 anti-SLAPP-Richtlijn geen implementatie behoeft.⁵ Zoals blijkt uit overweging 44 van de Richtlijn, bevat artikel 17 lid 1 een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond die als *lex specialis* voorrang heeft boven bestaande bevoegdheidsregels, zoals artikel 7 lid 2 Brussel I bis Verordening en artikel 6, sub e, Rv.⁶

In de implementatiediscussies in verschillende EU-lidstaten wordt benadrukt dat artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn een duidelijke en zelfstandige bevoegdheidsgrond vereist, teneinde te voorkomen dat slachtoffers van procedures in derde landen geen effectieve toegang tot de rechter hebben.⁷ In de implementatiewetgeving van verschillende EU-lidstaten die reeds een wetsvoorstel of wet hebben gepubliceerd, is artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn dan ook opgenomen als een specifieke bevoegdheidsgrond.⁸

¹ Birgit van Houtert, 'The Anti-SLAPP Directive in the context of EU and Dutch private international law: improvements and (remaining) challenges to protect SLAPP targets', *Nederlands Internationaal Privaatrecht* 2024, afl. 4, p. 669.

² HvJ EU 16 juni 2016, *Universal Music International Holding BV tegen Michael Tétéreault Schilling e.a.*, C-12/15, ECLI:EU:C:2016:449, r.o. 38-40.

³ Kamerstukken II 2024/25, 36731, nr. 3, p. 17.

⁴ Rechtbank Amsterdam 3 juni 2026, *Stichting Greenpeace Council tegen Energy Transfer LP e.a.*, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461, r.o. 4.10.

⁵ Rechtbank Amsterdam 3 juni 2026, *Stichting Greenpeace Council tegen Energy Transfer LP e.a.*, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461, r.o. 4.9.

⁶ Rechtbank Amsterdam 3 juni 2026, *Stichting Greenpeace Council tegen Energy Transfer LP e.a.*, ECLI:NL:RBAMS:2026:5461, r.o. 4.9.

⁷ Volgens het rechtsvergelijkend onderzoek verricht door de "European Association of Private International Law Working Group on Anti-SLAPP Directive Transpositions". <https://eapil.org/what-we-do/working-groups/group-on-anti-slapp-directive-transpositions/> Zie Birgit van Houtert en Marco Pasqua, 'Challenges in the Anti-SLAPP Directive Transpositions at the 7 May 2026 Deadline', *EAPIL Blog*, 7 mei 2026. <https://eapil.org/2026/05/07/challenges-in-the-anti-slapp-directive-transpositions-at-the-7-may-2026-deadline/>

⁸ Zie de definitieve implementatiewetten van België, Cyprus, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië, en Sweden (zie links naar implementatiewetten van deze EU-landen, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/NIM/?uri=CELEX:32024L1069> Voor België, zie https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_wet/article.pl?language=nl&sum_date=&pd_search=2026-06-12&numac_search=2026004263&page=1&lg_txt=N&caller=list&2026004263=5&trier=afkondigin&dt=WET&ddd=2026-05-30&ddf=2026-05-30&nl=n&choix1=en&choix2=en) Zie ook implementatiewetsvoorstellen van onder meer Spanje, Bulgarije. (Voor links naar deze implementatiewetsvoorstellen, zie <https://eapil.org/2026/05/07/status-of-the-anti-slapp-directive->

Abdi

transpositions-at-the-7-may-2026-deadline/).